

Mededeling van het Bosschap

WATERSCHAPSLASTEN VAN BOSGRONDEN

[935.9]

BELANGRIJKE UITSPRAAK VAN GED. STATEN VAN GELDERLAND

Het vraagstuk van de waterschapslasten van bosgronden staat thans in het centrum van de belangstelling. Het Bosschap heeft zich steeds op het standpunt gesteld dat bosgronden in verband met hun bijzondere waterhuishoudkundige positie binnen de waterschappen volgens een bijzondere regeling — afgestemd op deze positie — behoorden te worden belast. Het heeft deze mening in de loop der tijden, steeds wanneer zich daartoe de gelegenheid voordeed, kenbaar gemaakt aan de waterschapsbesturen, terwijl ook de Colleges van Gedeputeerde Staten in de bosrijke provincies zijn benaderd.

Mede dankzij deze activiteiten heeft het College van Gedeputeerde Staten van Gelderland een onderzoek doen instellen naar de lastenheffing van bos- en hoge gronden en terzake een duidelijk standpunt ingenomen. Met betrekking tot de lastenheffing van bosgronden is het College van mening dat aan deze gronden een reductie van lasten dient te worden verleend van minimaal 25%. Door middel van een circulaire zijn de dagelijkse besturen van alle in Gelderland gelegen waterschappen van dit standpunt in kennis gesteld.

De inhoud van de circulaire omtrent „het aanslaan in waterschapslasten van bos- en hoge gronden” van 17 mei 1965 luidt als volgt:

„Verscheidene malen in betrekkelijk korte tijd hebben zich vraagstukken aan ons voorgedaan — o.a. klachten betreffende opgelegde aanslagen in waterschapslasten — welke in meerdere of mindere mate betrekking hadden op het aanslaan in die lasten van *bosgronden*, dan wel van *hoge gronden*.

Wij hebben daarin aanleiding gezien om ons over dit probleem diepgaand te beraden. Wij hebben ons inzicht in de onderhavige materie gevormd aan de hand van beschouwingen van o.a. het Bosschap, de bosbouwconsulent voor Gelderland van het Staatsbosbeheer en het bestuur van de Gelderse waterschapsbond.

Het resultaat van ons beraad is neergelegd in onderstaande conclusies; de voornaamste overwegingen daartoe zijn eveneens weergegeven. Daaraan zij nog toegevoegd, dat het hier *beginselen* betreft, die in ieder waterschap, met inachtneming van de specifieke plaatselijke omstandigheden hun neerslag zullen hebben te vinden in regelingen en beleidslijnen, zo nodig door wijziging van de bestaande lasten- of vrijstellingsregelingen.

Dat zich daarbij, van instelling tot instelling, verschillen zullen (blijven) voordoen, schijnt welhaast onvermijdelijk; even vanzelfsprekend is het echter, dat door een zo groot mogelijke uniformiteit rechtsgelijkheid na te streven ware.

Ter zake van bosgronden heeft de afweging van in hoofdzaak de na te noemen factoren ons geleid tot de volgende conclusie:

Gezien de factoren:

- a. mindere afvoer van regenwater ten gevolge van voortijdige verdamping;
- b. meer geleidelijke afvoer (bufferwerking) wegens de sponsachtige aard van de bodem en
- c. bestemmingsvastheid tengevolge van natuurschoon- en landschapsbeschermende regels, is het belang van bosgronden bij een goede waterbeheersing zoveel minder dan het belang van andere, overigens overeenkomstige gronden daarbij, dat die verhouding tot uitdrukking zou moeten komen in een reductie van de waterbeheersingslasten op bosgronden met *ten minste 25%*.

Bij aanpassing van de lasten en/of vrijstellingsregelingen aan deze conclusies ware rekening te houden met het volgende:

1. de belangenverhouding tussen bosgronden en overigens overeenkomstige gronden ter zake van de waterbeheersing zal mogelijkerwijs niet dezelfde zijn voor het gehele gebied van een waterschap, maar o.a. naar gelang van hoogteverschillen kunnen variëren en
2. in de regelingen ware aan te geven, wat verstaan wordt onder „bosgronden”, zo zijn bijvoorbeeld de hiervóór, onder a. en b. genoemde factoren niet, althans in sterk verminderde mate van toepassing op gronden, begroeid met wilgen of populieren.

Ter toelichting op het vorenstaande diene het volgende.

Onder factor a. is sprake van *voortijdige verdamping*. Daaronder wordt zowel verstaan de verdamping *aan* de bomen (i.h.b. de kronen) vóórdát het regenwater de bodem heeft bereikt, als de verdamping *uit* loof en naalden van water, dat uit de bodem is opgezogen.

Factor b. betreft de *bufferwerking*, welke bosgronden uitoefenen op de afvoer van regenwater door de werking van de strooisellaag, welke in bossen pleegt voor te komen. Deze laag werkt enerzijds als een spons, welke zeer veel water kan vasthouden om dit eerst langzaam weer af te geven; anderzijds worden bij de ontleding van die laag humusstoffen gevormd, welke het waterhoudend vermogen zowel van de bodem als van de planten verhogen.

Ten slotte (factor c.) zijn wij van mening, dat het belang van zekere gronden bij bepaalde waterschapstaken mede beïnvloed wordt door beperkingen op de gebruiksmogelijkheden van de grond.

Aangezien de verhoudingen tussen de klassen sterk uiteenlopen (ook van waterschap tot waterschap) zou het minder juist zijn bepaalde bosgronden één klasse lager in te delen dan de overigens overeenkomstige gronden; indeling met de laatste in éénzelfde klasse met inachtneming van een bepaalde procentuele reductie leidt naar onze mening tot de billijkste resultaten en is daarbij een eenvoudig toe te passen methode. De mate van reductie is niet voor het gehele gewest wiskundig zuiver te bepalen; wij hebben ons derhalve bepaald tot het aangeven van een minimum, dat onzes inziens algemeen geldt.

Met betrekking tot *hoge gronden* hebben wij geconcludeerd als volgt:

1. De grondregel der lastenheffing is, binnen het raam van het Gelders waterschapsreglement, dat de hoogte der waterschapslasten beheerst wordt door de mate van belang der onderscheiden gronden bij de verschillende taken van het waterschap.

Het is echter juist en aanvaardbaar het *begrip belang* en mitsdien ook deze regel uit te breiden in die zin, dat de hoogte der lasten mede bepaald wordt door de *mate van overlast*, welke die gronden elders zouden veroorzaken indien het waterschap die taken niet zou vervullen; daarnaast is de aanwezigheid van enige vorm van bodemcultuur vereist, waarvan de mogelijke consequenties mede beoordeeld dienen te worden naar de hoogteligging van de desbetreffende gronden.

2. Gezien het feit, dat vaak niet, of slechts ten dele aan te tonen zal zijn, dat bepaalde zéér hoge gronden „elders overlast zouden veroorzaken” als hiervóór bedoeld, is het wenselijk enige terughoudendheid te betrachten bij beslissingen van die strekking, bij afwezigheid van elke vorm van cultuur dient aanslag in de lasten achterwege te blijven.

Ter toelichting op deze conclusies vermelden wij het volgende.

Het is duidelijk, dat hoge gronden geen, althans minder *baat* hebben bij een goede uitoefening van de waterschapstaken. Het *begrip belang* is echter in de loop der jaren, zowel in dit gewest, als elders, verruimd, zodat ook het veroorzaken van overlast, al dan niet onder nadere voorwaarden, daaronder verstaan ging worden.

Hiertoe bestond zeker reden, aangezien bij de aanleg of verbetering van waterstaatswerken, dienend voor de ontwatering, rekening gehouden moet worden met water, dat van die gronden afkomstig is.

Is het nu in alle gevallen mogelijk om op die laatstbedoelde basis rechtmatig waterbeheersingslasten te heffen, zijn daarop uitzonderingen en, zo ja, welke?

Voorheen is, om die rechtmatigheid te bestrijden, o.a. menigmaal een beroep gedaan op artikel 673 van het Burgerlijk Wetboek, dat op lager gelegen erven de verplichting legt om „ten behoeve van hoger gelegen erven het daarvan, zonder dat zulks door mensen toedoen bevorderd worde, natuurlijk aflopend water te ontvangen”.

Reeds in 1934 stelde de Kroon dit en andere argumenten ter zijde door in een beroepsprocedure te beslissen, dat „bepaaldelijk in het geval, dat de wateroverlast, welke de hoge gronden veroorzaken aan lager gelegen gronden, noopt tot het uitvoeren van werken in die lage gronden, het niet steeds met recht en billijkheid in strijd geacht behoeft te worden, de hoge gronden in de kosten van die werken naar de mate van den veroorzaakten wateroverlast te doen bijdragen”.

Toch blijft, blijkens enkele recentere uitspraken van de Kroon, de grondgedachte van het aangehaalde artikel van invloed: ontoelaatbaar blijft het heffen van lasten van hoge gronden, welke bij een verbeterde afwatering geen belang *kunnen* hebben; alleen indien de last der afwatering door de eigenaren der hoge gronden *verzwaard* wordt, bijvoorbeeld door ontginning, kan heffing van lasten van deze gronden toelaatbaar geacht worden.

Niet langer kan naar ons oordeel gehandhaafd worden de — sinds lang als criterium voor het al dan niet aanslaan aangehouden — onderscheiding tussen gronden met en gronden zonder zichtbare afwatering; dit criterium biedt, naar uit het bovenstaande mag blijken, onvoldoende steun.

Naar ons huidig inzicht moet er sprake zijn van *overlast* op lager gelegen gebied en daarnaast van *menselijk toedoen*, waardoor de waterafvoer bevorderd wordt, wil gesproken kunnen worden van (indirect) belang bij de ontwatering. In het algemeen zal dit menselijk toedoen kunnen blijken uit enige

vorm van bodemcultuur, welk begrip in dit verband in ruime zin opgevat zal kunnen worden en niet beperkt behoort te blijven tot gevallen, dat van de betrokken grond op geld waardebaar profijt getroffen wordt; anderzijds zal bij de classificatie uiterst nauwgezet nagegaan moeten worden, of een bepaalde vorm van bodemcultuur op een bepaalde hoogte nog een zodanige invloed op de afwatering heeft, dat met recht gesproken kan worden van „bevordering van de waterafvoer”.

Wij zouden het op prijs stellen indien Uw onderscheiden besturen, waar nodig, een aanpassing van de bestaande regelingen en beleidslijnen aan onze bovenstaande conclusies zouden bevorderen.”

Gedeputeerde Staten van Gelderland,
w.g. H. W. Bloemers, voorzitter.
w.g. N. H. Muller, griffier.

Het is verheugend dat het College van Gedeputeerde Staten van Gelderland zich zo duidelijk en goed gemotiveerd over deze zaak heeft uitgesproken. Het Bosschap zal trachten te bevorderen, dat ook in andere provincies een soortgelijke uitspraak van Gedeputeerde Staten wordt verkregen.

Den Haag, 2 augustus 1965.

KERNENERGIE MAAKT HOUT KEIHARD

NEW-YORK — Dank zij een nieuwe Amerikaanse vinding hoeven naaldhakken van damesschoenen in de naaste toekomst geen nachtmerrie meer te betekenen voor al diegenen die er nu hun kostbare vloeren door zien veranderen in maanlandschappen.

In samenwerking met de Commissie voor Atoomenergie heeft de Lockheed-Georgia Company namelijk een nieuwe houtsoort ontwikkeld die even fraai als keihard is. Dit „atoomhout” is namelijk met de hulp van kernenergie zo sterk verduurzaamd en veredeld dat het vrijwel onverwoestbaar is geworden.

Voor deze behandeling wordt het hout gedrenkt in een chemische vloeistof en daarna aan kernstraling blootgesteld. Het hout wordt dan glanzend en keihard zodat de beruchte naaldhakken er geen enkel spoor in achterlaten en een schroeivlek van een sigaretteneind zo oppervlakkig is dat hij gemakkelijk kan worden weggeschuurd.

Door de chemische vloeistof te vermengen met een kleurmiddel kan men dit veredelde hout, dat de handelsnaam Lockhood heeft gekregen, elke gewenste kleur geven. Deze kleur doortrekt dan het hout volledig en men kan zelfs een diepe brandvlek helemaal wegschuren zonder dat er een plek met een afwijkende kleur overblijft.

Utrechts Nieuwsblad 1.9.1965

ZESDE WERELD BOSBOUW CONGRES
[971]

Het Zesde Wereld Bosbouw Congres zal in Madrid worden gehouden van 6-18 juni 1966.

Het voorlopige programma vermeldt, dat het thema van het congres zal zijn: „de rol van de bosbouw in de veranderende wereldeconomie”. Het programma is zeer veelzijdig en luidt als volgt:

- 5 juni — inschrijving
- 6 „ — opening, algemene zitting
- 7 „ — eerste plenaire zitting. Onderwerp: ontwikkelingen in de wereldhoutbehoefte en -voorziening.
- 8 „ — technische commissies. Onderwerpen:
 - 1. bebossing en veredeling
 - 2. bosbescherming.
- 9 „ — excursies
- 10 „ — technische commissies. Onderwerpen:
 - 3. bosbeheer en houtteelt
 - 4. bosexploitatie
- 11 „ — tweede plenaire zitting. Onderwerp: planning van de inzet van bosbouwkundige mogelijkheden.
- 12 „ — excursies
- 13 „ — technische commissies. Onderwerpen:
 - 5. de mens in de bosbouw
 - 6. bosbouw in de tropen
- 14 „ — derde plenaire zitting. Onderwerp: boswetgeving, -politiek, -onderzoek e.d.
- 15 „ — technische commissies. Onderwerpen:
 - 7. houtindustrieën
 - 8. nationale parken, recreatie en wildbeheer
- 16 „ — vierde plenaire zitting. Onderwerp: financiële aangelegenheden m.b.t. bosbouw en houtindustrieën.
- 17 „ — technische commissies. Onderwerpen:
 - 9. ecologische omstandigheden
 - 10. boseconomie en statistiek
- 18 „ — Resoluties en aanbevelingen. Sluiting.

Gedurende de avonduren worden bosbouwfilms vertoond en vinden verschillende festiviteiten plaats.

De excursies worden niet alleen in Spanje gehouden, bezoeken zullen ook worden gebracht aan Frankrijk, Portugal en Marokko.

De Congrescommissie zal uitnodigingen sturen ter voorbereiding van algemene bijdragen (max. 6000 woorden) tot het Congres, terwijl voor iedereen de mogelijkheid bestaat bijzondere bijdragen (max. 3000 woorden) in te dienen vóór 1 januari 1966. Laastgenoemde bijdragen zullen uiteraard worden beoordeeld naar onderwerp.

De samenstelling van de Nederlandse delegatie naar dit Congres is thans in voorbereiding. De directeur van het Staatsbosbeheer heeft hiertoe contact opgenomen met de betrokken diensten, instellingen en organisaties op het gebied van de bosbouw. Buiten deze officiële delegatie kunnen belangstellenden zich voor inlichtingen en eventuele deelname aan het Congres wenden tot:

Sr D. M. Prats Zapirain
Secretario General
Sexto Congreso Forestal Mundial
Direccion de Montes
Ministerio de Agricultura
Paseo de Infanta Isabel 1
Madrid

of

Mr L. Gimenez-Quintana
Associate Secretary General
Sixth World Forestry Congress
F.A.O.
Via delle Terme di Caracalla
Rome

Redaktie.